

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/edukacja-i-komunikacja/publikacje/seria-wydawnicza-bibli/konsument-na-rynku-ene/2150,6-Warunki-dotyczące-sieci1.html>
2021-11-27, 20:54

6. Warunki dotyczące sieci¹⁾

¹⁾

6.1. Stosunki umowne (Pyt. 5.1)

6.1.1. Umowy z odbiorcą

Różne warianty umów²⁾

Istnieją trzy podstawowe systemy umów na świadczenie usług dystrybucji i sprzedaży:

- Opcja 1: Odbiorca ma oddzielne umowy ze sprzedawcą i z OSD.
- Opcja 2: Odbiorca ma jedną umowę ze sprzedawcą (sprzedawca kontaktuje się z OSD).
- Opcja 3: Odbiorca może wybrać opcję 1 lub 2.

Wśród krajów stosujących opcję 1 są: Austria, Dania (energia elektryczna i gaz), Litwa (dla odbiorców uprawnionych), Norwegia, Portugalia (dla odbiorców zakupujących energię elektryczną w ramach umów dwustronnych) i Szwecja.

Wśród krajów stosujących opcję 2 są: Estonia, Węgry (dla nieuprawnionych gospodarstw domowych), Irlandia, Litwa (dla odbiorców, którzy pozostali przy dotychczasowym sprzedawcy), Portugalia (dla odbiorców posiadających umowę sprzedaży energii ze sprzedawcą), Rumunia (energia elektryczna; tylko dla odbiorców, którzy pozostali przy dotychczasowym sprzedawcy), Słowenia (energia elektryczna) i Hiszpania (gaz).

Kraje stosujące opcję 3 obejmują Francję, Włochy i Rumunię (gaz oraz odbiorcy uprawnieni w sektorze elektroenergetycznym). Jednak w Hiszpanii (energia elektryczna), sytuacja jest wyjątkowa - odbiorca podpisuje umowę o dostępie do sieci z operatorem sieci (często za pośrednictwem swego sprzedawcy), a umowę sprzedaży ze swym sprzedawcą.

Istnieją wyjątki od tych 3 opcji. W Finlandii, na przykład, istnieją zazwyczaj cztery rodzaje umów: (1) umowa przyłączeniowa, na podłączenie punktu poboru gazu lub energii elektrycznej do systemu dystrybucyjnego³⁾, (2) umowa sieciowa na przesył systemem dystrybucyjnym i inne pokrewne usługi systemowe, (3) umowa na samą sprzedaż, oraz (4) umowa na sprzedaż i transport systemem dystrybucyjnym oraz inne pokrewne usługi systemowe. System turecki jest bardzo podobny do fińskiego. Istnieją także różne warianty umów na Łotwie i w Słowenii (gaz), lecz kraje te nie wymieniły szczegółowo rodzajów umów alternatywnych.

Czy w sprawach technicznych (przerwy, awarie, serwis naprawczy itp.) także odbiorcy kontaktują się ze sprzedawcami czy operatorami sieci?

Powszechne rozwiązanie polega na tym, że w sprawach technicznych odbiorcy na ogół zwracają się do operatorów sieci. Tak jest np. w Austrii, Danii, Finlandii, we Włoszech (w przypadku przerw w zasilaniu, awarii czy remontów), na Litwie, w Norwegii, Portugalii, Słowenii, Szwecji i Turcji. Jednak w niektórych krajach, jak Estonia, Francja, Włochy (w zakresie usług dystrybucyjnych i pomiarowych podlegających normom jakości), Rumunia (gaz i energia elektryczna; w przypadku energii elektrycznej dotyczy to odbiorców nieuprawnionych, jeśli sprzedawca z urzędu i OSD na danym obszarze są tą samą spółką, jedynie z oddzielnymi rachunkami lecz jeszcze bez prawnego rozdziału działalności) i Hiszpania (gaz), odbiorcy zazwyczaj zwracają się do umowy, zaś w Irlandii i w Hiszpanii (energia elektryczna) odbiorcy mogą wybierać.

Które sprawy załatwiane są bezpośrednio z operatorem sieci (OSD)?

Sprawy załatwiane bezpośrednio z OSD często obejmują wszystkie sprawy techniczne, jak te omówione powyżej (np. w Austrii, Danii, Finlandii, Irlandii, na hotwie, w Norwegii, Rumunii - energia elektryczna (tylko w konkurencyjnym sektorze rynku, z wyboru odbiorcy, jeśli wybrał zawarcie umowy na usługi sieciowe z OSD), Słowenii, Hiszpanii, Szwecji i Turcji. Na przykład w Norwegii (i w innych krajach, gdzie OSD wysyła oddzielną fakturę bezpośrednio do odbiorców), sprawy związane z taryfą sieciową są również omawiane bezpośrednio z operatorami sieci. W Estonii i Luksemburgu bezpośrednio z OSD omawiane są wyłącznie nowe przyłączenia. We Włoszech gdy potrzebne jest przyłączenie odbiorcy przed wystąpieniem o umowę sprzedaży pertraktują bezpośrednio z OSD w celu uzyskania dostępu do sieci, w innym przypadku sprzedawca załatwia sprawę w imieniu odbiorcy. Ponadto, na przykład we Francji, nagłe naprawy i przeglądy techniczne załatwiane są bezpośrednio z OSD.

6.1.2. Umowy między operatorami sieci a sprzedawcami

Czy istnieje umowa określająca prawa i obowiązki każdej ze stron? Kto zatwierdza umowy tego typu?

W większości badanych krajów umowy między OSD a sprzedawcami są zatwierdzane przez władze. W krajach tych (np. Dania, Francja, Włochy (gaz), Irlandia, hotwa, Luksemburg, Portugalia, Rumunia i Turcja) regulator energii określa umowę ramową lub przynajmniej zatwierdza lub nadzoruje te umowy. Jednak na Litwie standardowe warunki umowy ustala Ministerstwo Gospodarki, a w Hiszpanii ogólne warunki umowne określone są w przepisach prawa. W Austrii regulator opublikował propozycję dla umów dotyczącą wymiany danych między OSD a sprzedawcą. Jednak władze nie uczestniczą w procesie zatwierdzania na przykład w Finlandii, we Włoszech (energia elektryczna), w Norwegii, na Łotwie (gaz), w Słowacji i w Słowenii.

6.2. Umowy przyłączeniowe (Pyt. 5.2)

6.2.1. Podstawy prawne

Krajowe przepisy i regulacje w zakresie warunków przyłączenia⁴⁾

Przykład Włoch

W zakresie usług elektroenergetycznych, taryfy przyłączeniowe są ustalane na szczeblu krajowym przez urząd regulacji. Opłaty za przyłączanie do sieci gazowej gazu są ustalane na szczeblu lokalnym w ramach umowy koncesyjnej między OSD a władzami lokalnymi. Maksymalny czas na dostarczenie wnioskodawcy szacunkowych wyliczeń oraz maksymalny czas na realizację przyłączenia są określone w przepisach o jakości handlowej usługi. Akceptacja szacunkowych obliczeń przez odbiorcę zobowiązuje OSD do wykonania przyłączenia.

Przykład Polski

Struktura prawna regulująca przyłączanie do sieci jest określona w podstawowych przepisach prawa: ustawa - Prawo energetyczne oraz w przepisach prawa wtórnego - rozporządzenia w sprawie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, gazowej i ciepłowniczej, i korzystania z nich (jakkolwiek w związku z poprawką do ustawy oczekuje się na nowe rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy).

Przykład Słowenii

W sektorze gazowym przepisy i inne regulacje obejmujące ustawę energetyczną, zarządzenie o sposobie realizacji obowiązku świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej przez operatora sieci przesyłowej w dziedzinie gazu ziemnego oraz ogólnych aktów prawnych wydanych przez regulatora, tj. metodologie, znajdują się w trakcie zatwierdzania przez rząd.

W sektorze elektroenergetycznym ustawy i inne uregulowania obejmują ustawę energetyczną, zarządzenie o ogólnych warunkach dostawy i zużycia energii elektrycznej, zarządzenie o sposobie realizacji obowiązku świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej przez operatora systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej oraz usługi o charakterze użyteczności publicznej polegającej na

zaopatrywaniu w energię elektryczną odbiorców taryfowych, a także zarządzenie o sposobie realizacji obowiązku świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej przez operatora systemu przesyłowego energii elektrycznej.

Przykład Turcji

Prawna definicja umowy przyłączeniowej i korzystanie z systemu jest następująca: umowa określająca ceny i warunki dotyczące rzeczowego przyłączenia i stosowania taryfy systemowej, zawierająca warunki charakterystyczne dla wytwórcy energii, autoproducenta lub grupy autoproducentów, spółki dystrybucyjnej lub odbiorców, zawierana w celu uzyskania dostępu lub przyłączenia do systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego. Ponadto, Izba ma następujące uprawnienia: w przypadkach, gdy strony posiadające koncesje nie mogą dojść do porozumienia w sprawie postanowień umowy na przyłączenie do systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego i korzystanie z tego systemu, Izba rozstrzyga takie spory zgodnie z literą prawa i koncesjami stron.

6.2.2. Zatwierdzenie warunków i taryf Procedury wdrażane przez organ regulacyjny

W większości krajów-respondentów taryfy są regulowane lub stałe a warunki zatwierdza organ regulacyjny (Austria, Dania, Francja, Irlandia, Włochy, Holandia, Norwegia, Portugalia (energia elektryczna), Rumunia i Słowenia). Tak jest również w poniższych krajach, które szczegółowo opisały stosowane procedury:

Przykład Estonii

OSD musi uzyskać od Inspektoratu Rynku Energii zatwierdzenie swych metod obliczania opłat sieciowych, samych opłat sieciowych oraz standardowych warunków świadczenia usług sieciowych. Inspektorat Rynku Energetycznego nie zatwierdzi warunków standardowych, jeśli ich treść będzie niezgodna z listą praw i obowiązków operatora sieci i użytkownika usług, która była podstawą zatwierdzenia opłat sieciowych, lub jeśli któryś warunek standardowy powoduje nieuzasadnioną krzywdę drugiej strony w rozumieniu ustawy dot. prawa zobowiązań (ang. *The Law of Obligation Act*).

Przykład Finlandii

Przed zastosowaniem ich przez OSD, warunki przyłączenia są zatwierdzane przez Urząd Rynku Energii. Warunki standardowe zostały nakreślone przez organizację branżową, a dystrybutorzy na ogół stosują zalecenia organizacji branżowej w odniesieniu do umów z odbiorcami. Po wprowadzeniu ostatniej poprawki do ustawy o rynku elektroenergetycznym regulator potwierdził warunki przyłączenia, które OSD mają stosować. Swoją decyzją regulator potwierdził metody określania opłat za przyłączenie stosowanych przez odpowiednie służby operatora systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej. Metody te obowiązują na mocy prawa i muszą być stosowane przez OSD. Powyższe metody do dziś nie zostały zatwierdzone dla opłat za przyłączenie do sieci gazowej.

Przykład Polski

Prawo energetyczne stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane do zawarcia umowy z podmiotem starającym się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równego traktowania, jeśli istnieją warunki techniczno-ekonomiczne do przyłączenia oraz dostawy paliw i energii, a wnioskodawca spełnia wymagania odnośnie przyłączenia i jego przyjęcia. Jeśli przedsiębiorstwo odmawia zawarcia umowy przyłączeniowej, jest zobowiązane do wysłania pisemnego zawiadomienia do Prezesa URE i wnioskodawcy, informując o fakcie odmowy przyłączenia z po-daniem przyczyn odmowy.

Przykład Turcji

OSD przygotowuje, sprawdza i kontroluje przesył, przyłączenie oraz stosowanie taryf systemowych podlegających zatwierdzeniu przez Izbę. Podłączenie i stosowanie taryf systemowych podlega regulacji Izby. Ceny i warunki przyłączenia oraz korzystania z systemu przesyłowego i dystrybucyjnego będą ustalane na zasadzie niedyskryminacyjnej zostaną ujęte w odnośnych umowach na przyłączenie i korzystanie z sieci. Opłaty za przyłączenie nie obejmują kosztów inwestycyjnych sieci - będą ograniczone do kosztów ponoszonych w związku z przyłączeniem podmiotu prawnego.

Przykład Szwecji

Inspektorat Rynku Energii nadzoruje taryfy sieciowe (regulacja ex post). Warunki nie są zatwierdzane przez EMI; zatwierdza je Szwedzka Agencja Konsumencka.

6.2.3. Warunki umowne

Czy warunki są standardowe dla różnych grup konsumentów? Czy wszyscy operatorzy sieci stosują takie same warunki standardowe?⁵¹

Pod tym względem respondentów można podzielić na cztery kategorie:

- Kraje, w których warunki są takie same dla wszystkich grup odbiorców i wszyscy operatorzy sieci stosują te same warunki standardowe (np. Litwa, Rumunia-energia elektryczna - i Norwegia - jakkolwiek w Norwegii jest to „większość operatorów sieci”, którzy stosują te same warunki).
- Kraje, w których warunki są takie same dla wszystkich grup odbiorców, ale nie wszyscy operatorzy sieci stosują te same warunki standardowe (np. Austria i Francja).
- Kraje, w których warunki nie są takie same dla wszystkich grup odbiorców, ale wszyscy operatorzy sieci stosują te same warunki standardowe (np. Słowenia - energia elektryczna, Irlandia, Włochy - energia elektryczna - i Szwecja -jednakże w Szwecji jest to „większość operatorów sieci”, którzy stosują te same warunki).
- Kraje, w których warunki nie są takie same dla wszystkich grup odbiorców i nie wszyscy operatorzy sieci stosują te same warunki standardowe (np. Luksemburg, Dania, Włochy - gaz - i Estonia).

Przykład Włoch

Opłaty i warunki przyłączenia do elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej są określone na szczeblu krajowym i są różne dla odbiorców przyłączonych do sieci niskiego, średniego i wysokiego napięcia, zaś opłaty za przyłączenie do sieci gazowej i odnośne warunki ustalane są na szczeblu lokalnym, w ramach umowy koncesyjnej między OSD a władzami lokalnymi.

Przykład Polski

Znowelizowana ustawa - Prawo energetyczne określa jedynie rodzaj warunków, które należy umieścić w umowie, zaś rozporządzenia określają szczegółowo elementy umowy. Rozporządzenie w sprawie przyłączenia do sieci elektroenergetycznej klasyfikuje podmioty występujące o przyłączenie w sześciu grupach, zależnie od wysokości napięcia w sieci.

Rozporządzenie w sprawie przyłączenia do sieci gazowej dzieli je na dwie grupy, według ilości zakontraktowanego gazu.

Przykład Portugalii

Sytuacja w Portugalii jest nieco inna, zależnie od sektora: w sektorze elektroenergetycznym warunki handlowe przyłączenia do sieci są regulowane przez ERSE i stosowane w sposób jednolity przez wszystkich OSD, ale w sektorze gazowym warunki handlowe przyłączenia nie są jeszcze regulowane i dystrybutorzy stosują różne warunki.

Przykład Turcji

Umowy składają się z dwóch oddzielnych części: pierwsza to „Postanowienia ogólne”, druga - „Postanowienia indywidualne”. Postanowienia ogólne (standardowe) umów są takie same dla wszystkich odbiorców, zaś postanowienia indywidualne (niestandardowe) mogą być inne dla każdego odbiorcy.

Informacje określone w umowie (szczegóły umowy i inne kwestie). Jakie kwestie obejmują warunki standardowe/niestandardowe?⁶⁾

Przykład Austrii

Wszystkie zagadnienia dot. stosunków między OSD a odbiorcą, jak czas trwania, prawa i obowiązki stron, szczegóły techniczne itd.

Przykład Danii

Prawa i obowiązki stron, warunki płatności itd.

Przykład Finlandii

W umowie lub potwierdzeniu umowy i załączniku do niego (warunki standardowe):

nazwa i dane do kontaktu świadczącego usługę oraz odbiorcy;

wykonanie usługi i jej jakość, jak też termin realizacji przyłączenia w przypadku umowy przyłączeniowej;

ewentualne usługi konserwacyjne związane z realizacją przedmiotu umowy;

sposób uzyskiwania przez odbiorcę energii elektrycznej informacji o opłatach ustalonych w umowie lub opłatach za usługi konserwacyjne;

okres ważności umowy oraz warunki do stosowania przy odnawianiu bądź zerwaniu umowy;

rekompensaty za szkody i inne odszkodowania należne, gdy jakość wykonania przedmiotu umowy nie odpowiada uzgodnionym standardom;

informacje o dostępnych procedurach rozstrzygnięcia sporów.

Przykład Irlandii

Warunki niestandardowe: współczynniki szybkości zmiany obciążenia, wymagania odnośnie rezerwacji mocy minimalnej, dostęp do sieci (stały i zmienny) itp.

Warunki standardowe: płatności, liczniki, prawo dostępu, wymagania techniczne, moc przyłączeniowa, odpowiedzialność, prawo do odłączenia, przestrzeganie kodeksów itp.

Przykład Polski

W myśl ustawy - Prawo energetyczne umowa przyłączeniowa powinna zawierać przynajmniej następujące informacje: czas realizacji przyłączenia, opłatę za przyłączenie, dokładne usytuowanie punktu rozdzielającego sieć należącą do przedsiębiorstwa energetycznego od sieci wnioskodawcy, zakres robót wymagany do realizacji przyłączenia, wymagania odnośnie lokalizacji i parametrów punktu pomiarowego, warunki dostępu do obiektu celem przyłączenia, spodziewany termin zawarcia umowy sprzedaży gazu lub energii elektrycznej, wysokość poboru gazu lub energii elektrycznej, moc przyłączeniowa, odpowiedzialność stron za naruszenie warunków umowy ze szczególnym uwzględnieniem niedotrzymania terminu zakończenia robót, okres ważności i podstawy do wypowiedzenia umowy.

Przykład Rumunii (gaz i energia elektryczna)

Czas trwania umowy, taryfa, prawa i obowiązki, odpowiedzialność umowna, zawiadomienia, siła wyższa,

sposoby rozstrzygnięcia spraw spornych.

Przykład Słowenii (energia elektryczna)

Wszystkie wzajemne ustalenia odnośnie sposobu płatności, realizacji przyłączenia, konserwacji przyłączenia i inne kwestie z nim związane.

Przykład Hiszpanii (energia elektryczna)

Okres obowiązywania umowy, terminy płatności, podstawy wypowiedzenia umowy przez spółkę dystrybucyjną.

Przykład Szwecji

Na przykład: informacje o odszkodowaniach, pomiarach i zgłaszaniu, płatności i bezpieczeństwie.

Przykład Turcji

Informacje o przyłączeniu, karze i sile wyższej. Postanowienia finansowe i techniczne.

Czy odbiorcy otrzymują warunki przed zawarciem umowy?

We wszystkich krajach, które odpowiedziały na to pytanie, odbiorcy otrzymują warunki przed zawarciem umowy (Austria, Dania, Estonia, Finlandia, Irlandia, Francja, Włochy, Litwa, Norwegia, Rumunia, Słowenia, Hiszpania, Szwecja i Turcja). Zwykle warunki są dostarczane odbiorcom bezpośrednio, ale w większości krajów są również dostępne publicznie. W Luksemburgu warunki przekazywane są odbiorcy tylko na życzenie.

Przykład Włoch

Odbiorcy otrzymują szacunkowe wyliczenie zawierające szczegółowe informacje na temat wymaganych opłat oraz warunków i wymagań technicznych w odniesieniu do realizacji przyłączenia.

Przykład Litwy (gaz)

Przedsiębiorstwo gazowe powinno informować nowych odbiorców o warunkach przyłączenia w czasie nie dłuższym niż 30 dni kalendarzowych od otrzymania wniosku odbiorcy. Zawiadomienie o warunkach

przyłączenia powinno zawierać informację o opłacie za przyłączenie, sposobach i warunkach płatności, wymaganiach odnośnie nowego/rozszerzonego systemu przesyłowego i dystrybucyjnego.

Praktyki w zakresie zmiany warunków umowy (czas przewidziany na poinformowanie odbiorców, prawo odstąpienia od umowy)

W wielu krajach zmiany muszą być zatwierdzane przez regulatora lub inne władze, jak w przypadku Austrii, Norwegii, Rumunii (gaz) i Słowenii (gaz).

Przykład Danii

Wdrażana jest nowa procedura, a większość spółek zajmujących się gazem ziemnym spotyka się 4-5 razy w roku w celu omówienia warunków, mając na względzie wprowadzenie możliwych usprawnień.

Przykład Finlandii

Operator systemu dystrybucyjnego może zmienić cenę lub inne warunki umowy sieciowej ustalone z odbiorcą jedynie w niektórych konkretnych przypadkach. Ponadto OSD musi być upoważniony do dokonywania drobnych zmian w warunkach umownych, pod warunkiem, że zmiany te nie wpływają na istotne postanowienia umowy. Operator systemu dystrybucyjnego dostarczy stronie umowy informacje o zmianie cen i warunków, kiedy zmiana nastąpi i jaka jest podstawa tych zmian. Strona umowy musi być poinformowana, czy ma prawo wypowiedzenia umowy. Jeśli zmiana nie jest wynikiem poprawek legislacyjnych lub decyzji władz, może ona nastąpić najwcześniej miesiąc po dostarczeniu zawiadomienia o jej planowaniu.

Przykład Hiszpanii

Taryfy są co roku zatwierdzane i publikowane przez rząd.

Przykład Szwecji

Zmiana cen energii elektrycznej musi być ogłoszona co najmniej 15 dni wcześniej. Sprzedawca energii elektrycznej wysyła specjalne zawiadomienia do

odbiorców lub umieszcza w prasie lub na swojej stronie internetowej komunikat o zmianie cen. Inne zmiany w umowie muszą być ogłoszone co najmniej z wyprzedzeniem 3-miesięcznym.

Przykład Turcji

Ogólne warunki umowy można zmienić jedynie decyzją regulatora, lecz winnych sprawach strony mogą się umówić odnośnie wprowadzania zmian.

Różne metody płatności⁷⁾

Kilku respondentów przedstawiło uwagi o szczególnym charakterze opłaty za przyłączenie do sieci, z uwagi na czas jej uiszczenia.

Przykład Finlandii

O ile nie uzgodniono inaczej, OSD wystawia odbiorcy fakturę za usługę przyłączenia przed przyłączeniem obiektu odbiorcy do sieci.

Przykład Portugalii

Termin ostateczny płatności zależy od wysokości ceny - przy małych kwotach dystrybutor może zażądać uiszczenia całej kwoty przed przystąpieniem do realizacji przyłączenia.

Przykład Rumunii (energia elektryczna)

Opłata za przyłączenie musi być wniesiona w ciągu 5 dni od zawarcia umowy na przyłączenie lub w dowolnym terminie uzgodnionym przez strony, lecz nie później niż w dniu oddania do użytku.

6.2.4. Opłaty za przyłączenie

Opis opłat

U większości respondentów (Austria, Dania, Estonia, Finlandia, Włochy, Norwegia, Rumunia - gaz, Hiszpania, Słowenia - energia elektryczna i Turcja) odbiorca po prostu musi ponieść

„wszystkie niezbędne koszty” za przyłączenie (i moc), a czasami nawet wnieść pewnego rodzaju opłatę inwestycyjną, jeśli w pobliżu nie ma sieci. Jednak zazwyczaj koszty muszą być rozsądne. Ponadto, opłata za podłączenie jest zwykle zryczałtowana. Czasem jednak⁸⁾, proces jest bardziej złożony (np. Litwa, Finlandia, Irlandia, Polska i Rumunia - energia elektryczna).

Przykład Finlandii

Obszar OSD jest podzielony na strefy i obszary, gdzie opłaty za przyłączenie są jednolite dla wszystkich podobnych przyłączeń. Tylko w wyjątkowych przypadkach znajdujących się poza granicami tych stref i obszarów opłata za przyłączenie może być określana indywidualnie.

Przykład Irlandii

Gaz: Opłaty za przyłączenie podziemne, 100% opłat dla tych, którzy mają możliwość wyboru lokalizacji. Dla obiektów istniejących część kosztu może być odjęta w taryfach za dystrybucję wciągu kilku lat. Energia elektryczna: przewidziane odzyskanie około 50% kosztów przyłączenia.

Przykład Litwy (energia elektryczna)⁹⁾

Nowy odbiorca energii elektrycznej powinien zapłacić opłatę za przyłączenie równą 40% kosztu robót przyłączeniowych.

Przykład Polski

W myśl Prawa energetycznego opłata za przyłączenie wnoszona przez odbiorców powinna być oparta o rzeczywiste koszty poniesione w związku z przyłączeniem, zaś w przypadku odbiorców starających się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej o napięciu nie wyższym niż 1 kV oraz sieci ciepłowniczej i gazowej (lecz nie wysokiego ciśnienia), stawka jest oparta na opłatach taryfowych, obliczonych na bazie jednej czwartej średniorocznych nakładów na realizację przyłączenia.

Aktualne informacje związane z opłatami za przyłączenie, jak też o stosowanych cenach i taryfach są zwykle dostępne dla odbiorców (np. Austria, Irlandia, Słowenia i Szwecja). W niektórych krajach (np. w Turcji) nie ma taryf na opłaty za przyłączenie. Odbiorcy płacą stawki oparte na koszcie projektu inwestycyjnego.

6.2.5. Termin przyłączenia i rekompensaty

Termin przyłączenia

Okresy oczekiwania na przyłączenie są regulowane lub przynajmniej nadzorowane w szeregu krajów. Na przykład w Danii i Portugalii okres ten wynosi najdalej 20 dni roboczych. W Turcji wynosi aż 6 miesięcy (lecz zależy od dostępności i mocy punktu przyłączenia). W Słowenii (gaz) fizyczne przyłączenie trwa 3 dni. W Irlandii nie istnieje norma dla sektora gazowego zaś w sektorze elektroenergetycznym zależy od warunków - dwa tygodnie od otrzymania świadectwa bezpieczeństwa.

W niektórych krajach okres oczekiwania na przyłączenie obejmuje pewne warunki i ograniczenia:

Przykład Włoch

Dla przyłączenia do sieci niskiego napięcia w przypadkach wymagających jedynie prostych prac okres ten wynosi maksymalnie 15 dni roboczych (standard gwarantowany), jeśli szacunkowa wartość przyłączenia jest zryczałtowana i przedstawiona odbiorcy w momencie składania wniosku. W innych przypadkach okres ten wynosi maksymalnie 20 dni roboczych na złożenie szacunkowych wyliczeń opłaty (standard gwarantowany) + 15 dni roboczych po przyjęciu szacunkowych wyliczeń dla przyłączenia (standard gwarantowany). Jeśli niezbędne są bardziej złożone prace w sieci, okres maksymalny wynosi 20 dni roboczych (standard gwarantowany) na złożenie szacunkowych wyliczeń + 60 dni roboczych (standard ogólny) po przyjęciu szacunkowych wyliczeń dla przyłączenia.

Przykład Hiszpanii

Jeśli punkt zasilania ma moc poniżej 15 kW i nie ma potrzeby jego wzmocnienia, dystrybutor musi przesłać warunki w ciągu 5 dni. Po ich zaakceptowaniu przez odbiorcę dystrybutor musi dokonać aktywacji w ciągu 5 dni.

Jednak nie we wszystkich krajach-respondentach czas oczekiwania na przyłączenie jest regulowany. Na przykład w Austrii, Estonii, Litwie, Francji, Norwegii, Rumunii, Słowenii (energia elektryczna), Portugalii (gaz) i Szwecji może być każdorazowo uzgadniany w umowie.

Rekompensaty wypłacane za opóźnienia w przyłączeniu

Dość rzadko odbiorcy otrzymują odszkodowanie za opóźnienie przyłączenia, a przynajmniej zależy to od dwustronnych uzgodnień lub umów zawieranych między dystrybutorem a odbiorcą. Austria, Dania, Estonia, Norwegia, Rumunia i Słowenia nie mają na przykład przepisów dotyczących takiego odszkodowania. Jednak we Francji EDF i Gas de France płaćą za niedotrzymanie terminu, zaś we Włoszech istnieje automatyczna rekompensata w przypadku niedotrzymania standardu gwarantowanego: 30 euro dla gospodarstw domowych, 60 euro dla innych odbiorców. W Irlandii za opóźnienie przyłączenia wypłacane jest odszkodowanie w wysokości 65 euro.

6.3. Umowy na inne usługi sieciowe (Pyt. 5.3)¹⁰⁾

6.3.1. Podstawy prawne

Krajowe przepisy i regulacje dotyczące warunków świadczenia innych usług sieciowych

We wszystkich krajach obowiązują ustawy elektroenergetyczne (ang. *Electricity Acts*), kodeksy sieciowe (ang. *Grid Codes*), umowy ramowe (ang. *Framework Contracts*), metodologia kalkulowania taryf (ang. *Tariff Calculation Technologies*) i inne przepisy gwarantujące dostęp do usług sieciowych i ich wysoką jakość. Niektóre kraje, jak Włochy, Wielka Brytania, Portugalia i Rumunia, posiadają standardy sieciowe (ang. *Grid Standards*) dotyczące ciągłości i jakości napięcia.

W większości krajów stosuje się jedną umowę na usługi dystrybucyjne obejmujące wszystkie zagadnienia związane z siecią. Porozumienie w sprawie przyłączenia stanowi załącznik do tej umowy, a nie jest umową oddzielną.

6.3.2. Zatwierdzanie warunków i taryf

Procedury wdrażane przez organy regulacyjne

Taryfy są regulowane lub stałe, a warunki zatwierdzają organy regulacyjne w większości krajów-respondentów. Tak jest na przykład w Austrii, Francji, Norwegii, Portugalii (energia elektryczna) i Rumunii (energia elektryczna). W Hiszpanii ten rodzaj działalności należy do władz lokalnych.

Przykład Finlandii

Warunki świadczenia usługi dystrybucyjnej muszą być przed wprowadzeniem ich przez OSD zatwierdzone przez regulatora. Standardowe warunki usług dystrybucyjnych zostały nakreślone przez organizację branżową, a dystrybutorzy na ogół stosują zalecenia organizacji branżowej w odniesieniu do umów z odbiorcami. Po wprowadzeniu ostatniej poprawki do ustawy o rynku energii elektrycznej regulator potwierdził warunki usług dystrybucyjnych, które OSD mają stosować. Te same zasady odnoszą się do sektora gazu.

6.3.3. Warunki umowne

Czy warunki są standardowe dla różnych grup konsumentów? Czy wszyscy operatorzy sieci stosują takie same warunki standardowe?

We Francji i w Rumunii (energia elektryczna) wszystkie warunki są standardowe dla różnych grup odbiorców i wszyscy operatorzy sieci stosują te same warunki. W Danii sytuacja jest odwrotna w obu przypadkach. W Austrii warunki są takie same dla wszystkich odbiorców danego OSD, lecz każdy OSD ma własne zatwierdzone warunki.

Informacje określone w umowie (szczegóły umowy i inne kwestie). Jakie kwestie obejmują warunki standardowe/niestandardowe?

Przykład Finlandii

W umowie lub potwierdzeniu umowy i załączniku do niego (warunki standardowe):

- nazwa i dane do kontaktu operatora systemu i odbiorcy;
- przedmiot umowy i jakość jego wykonania;
- pomiar;
- ewentualne usługi konserwacyjne związane z realizacją przedmiotu umowy;
- sposób uzyskiwania przez odbiorcę energii elektrycznej informacji o opłatach ustalonych w umowie lub opłatach za usługi konserwacyjne;
- okres ważności umowy oraz warunki odnowienia bądź wypowiedzenia umowy;
- rekompensaty za szkody i inne odszkodowania należne, gdy jakość wykonania przedmiotu umowy nie odpowiada uzgodnionym standardom;
- informacje o dostępnych procedurach rozstrzygnięcia sporów.

Ponadto, w Danii umowa obejmuje prawa i obowiązki stron zaś we Francji umowa sieciowa przywołuje wykaz usług świadczonych przez operatora systemu dystrybucyjnego.

Czy odbiorcy otrzymują warunki przed zawarciem umowy?

We wszystkich krajach, które odpowiedziały na to pytanie, odbiorcy otrzymują warunki przed zawarciem umowy (Dania, Finlandia, Francja, Rumunia (energia elektryczna) i Portugalia). Jednak w Finlandii, jeśli umowa zawierana jest ustnie i użytkownik energii elektrycznej nie chce takich informacji, nie muszą być one dostarczane wcześniej. W takim przypadku informacje te wpisuje się w potwierdzeniu, które OSD wysyła do użytkownika energii elektrycznej. Zazwyczaj warunki są przekazywane indywidualnie odbiorcy, lecz w większości krajów-respondentów są one również ogólnodostępne.

Praktyki w zakresie zmiany warunków umowy (czas przewidziany na poinformowanie odbiorców, prawo odstąpienia od umowy)

Przykład Danii

Gastra prowadzi regularne spotkania uczestników rynku (ang. *Player Meetings*), na których są ogłaszane i omawiane planowane zmiany. Termin powiadomienia zainteresowanych o spotkaniu zależy od stopnia planowanej modyfikacji.

Przykład Rumunii (energia elektryczna)

Zawarte umowy są modyfikowane lub automatycznie uzupełniane w miarę wchodzenia w życie nowych ustaw/przepisów/rozporządzeń rządowych. Zmiany postanowień umowy mogą być dokonywane wyłącznie w postaci dodatkowej umowy.

Finlandia była jedynym krajem, który wyjaśnił szczegółowo praktyki stosowane przy zmianie warunków umownych.

Przykład Finlandii

Operator systemu dystrybucyjnego może zmienić cenę lub inne warunki umowy ustalone z odbiorcą jedynie w

niektórych konkretnych przypadkach. Ponadto OSD musi być upoważniony do dokonywania drobnych zmian w warunkach umownych, z zastrzeżeniem, że zmiany te nie wpływają na zasadnicze postanowienia umowy.

Jeśli zmienia się obszar odpowiedzialności operatora systemu dystrybucyjnego, operator jest upoważniony do zmiany ceny na usługi dystrybucyjne w celu ujednoczenia stawek w całym obszarze sobie podległym. Zmiany cen, które powodują znaczny wzrost wartości rachunków indywidualnych odbiorców, będą realizowane w okresie przejściowym zatwierdzonym przez urząd regulacji rynku energii przed wprowadzeniem nowych cen. Operator systemu dystrybucyjnego dostarczy swym odbiorcom informacje o zmianie cen i warunków, kiedy zmiany nastąpią i jaka jest podstawa tych zmian. Jeśli zmiana nie jest wynikiem poprawek legislacyjnych lub decyzji władz, może nastąpić najwcześniej miesiąc po dostarczeniu zawiadomienia o jej planowaniu.

Różne sposoby płatności

Przykład Danii

Sposoby dokonywania płatności obejmują wpłaty do banku lub na pocztę, wpłaty gotówkowe bezpośrednio do spółki i PBS, zapłatę czekiem i Visa/Dancard.

Przykład Finlandii

Ogólnie rzecz biorąc, operator systemu dystrybucyjnego fakturuje usługę elektroenergetyczną zgodnie z umową. Sposobami płatności są np. przekaz pocztowy, przelew bankowy lub wpłata gotówkowa w spółce. Możliwe jest również fakturowanie elektroniczne.

6.3.4. Taryfy na usługi sieciowe

Opis usług i taryf

Przykład Estonii

Na opłaty za usługi sieciowe świadczone przez operatora sieci składają się opłaty nazwane warunków zużycia i wytwarzania, opłata za przyłączenie do sieci, opłata za przesył energii elektrycznej i opłaty za dodatkowe usługi związane bezpośrednio z usługami sieciowymi.

Przykład Finlandii

Taryfy na usługi sieciowe (przyłączenie do sieci, przesyłanie, dystrybucja i pomiar energii elektrycznej) muszą być upublicznione, a zasady naliczania cen za usługi sieciowe muszą być sprawiedliwe i niedyskryminujące. Spółki elektroenergetyczne same ustalają taryfy i inne warunki. Umiejscowienie odbiorcy w obszarze działania operatora sieci dystrybucyjnej nie musi wpływać na taryfę na usługi dystrybucyjne. Jednak w tych częściach obszaru działania operatora systemu, które są geograficznie oddzielone, zwykle stosowane są ceny dystrybucji dla tego obszaru. Ceny usług sieciowych różnią się w różnych sieciach dystrybucyjnych, lecz odbiorcy nie mogą wezwać operatorów do składania ofert. Taryfy sieciowe określone są m.in. w oparciu o ilość energii elektrycznej dostarczanej do odbiorcy, zapotrzebowanie na moc oraz poziom napięcia sieci, do której jest przyłączony odbiorca. Taryfy sieci niskiego napięcia zawierają również część kosztów sieci wyższych napięć.

Przykład Włoch

W odniesieniu do taryf na dystrybucję energii elektrycznej, OSD musi przedłożyć do zatwierdzenia przez regulatora co najmniej jedną taryfę podstawową dla każdego rodzaju umowy (niskie napięcie: gospodarstwa domowe, oświetlenie terenów publicznych, inne; średnie napięcie: oświetlenie terenów publicznych, inne; wysokie napięcie). OSD mogą również przedłożyć do zatwierdzenia inne warianty taryf na dowolny rodzaj umowy, które mogą oferować odbiorcom jako alternatywne wobec taryfy podstawowej. Zatwierdzone taryfy podstawowe i alternatywne muszą być opublikowane przez OSD w co najmniej jednej gazecie i są umieszczone na stronie internetowej regulatora.

Przykład Portugalii (energia elektryczna)

Taryfy sieciowe mają następującą strukturę: moc umowna, moc w godzinach szczytu, moc bierna. Taryfy sieciowe muszą pokrywać koszty inwestycyjne i operacyjne w sieci. W sektorze gazu taryfy sieciowe nie zostały jeszcze określone.

Informowanie odbiorców o aktualnie stosowanych cenach i taryfach

Aktualne informacje są dostępne na stronie internetowej operatora sieci przynajmniej w Austrii i Danii.

6.3.5. Standardy technicznej jakości usług i odszkodowania

Czy istnieją standardy technicznej jakości usług?

Standardy technicznej jakości usług istnieją np. w Estonii, Finlandii, Francji, we Włoszech, na Litwie, w Portugalii i Rumunii (energia elektryczna).

Przykład Finlandii

W myśl ustawy o rynku energii elektrycznej w Finlandii dostawa energii elektrycznej jest wadliwa, jeśli jakość tej energii lub sposób jej dostarczania nie jest zgodny z domniemanymi uzgodnieniami. O ile nie zostanie to uzgodnione inaczej, dostawa energii elektrycznej jest wadliwa, jeśli jakość tej energii nie spełnia standardów przyjętych w Finlandii lub jeśli w dostawie energii elektrycznej występują długotrwałe lub częste przerwy, które nie mogą być uznane za niewielkie, gdy weźmie się pod uwagę ich przyczynę i okoliczności wystąpienia.

Przykład Włoch

Przepis odnośnie ciągłości dostawy ustanowił podmiot regulacyjny, mając na celu ograniczenie liczby oraz czasu trwania przerw w zasilaniu poprzez zdefiniowanie parametrów skojarzonych z systemem zachęt ekonomicznych i kar.

Czy rekompensaty wypłacane są odbiorcom bezpośrednio przez operatora sieci, czy przez właściwego sprzedawcę?

W większości przypadków rekompensaty są wypłacane bezpośrednio odbiorcom (np. w Austrii, Danii, Finlandii, Norwegii, Szwecji), lecz w niektórych krajach rekompensaty są wypłacane za pośrednictwem sprzedawcy (np. Włochy, Portugalia), zaś w niektórych innych krajach, np. we Francji jest to uzależnione od warunków umowy. Na Litwie, w Rumunii (energia elektryczna) i w Słowenii (energia elektryczna) rekompensaty nie funkcjonują.

6.4. Komunikacja i sprzedaż (Pyt. 5.4)¹⁾

Sposoby ochrony odbiorcy przed nieuczciwymi metodami sprzedaży

Przepisy chroniące odbiorców przed nieuczciwymi metodami sprzedaży są często oparte na ustawach ochrony konsumenta lub konkurencji (i nadzorowane przez właściwe władze), jak w przypadku Austrii, Finlandii, Francji, Szwecji i Słowenii. Zazwyczaj nie ma oddzielnych rozwiązań ustawowych dla sektora energetycznego.

Przykład Norwegii

Regulator dysponuje przepisami wymagającymi, by spółka sieciowa prawidłowo informowała odbiorcę o różnych kwestiach związanych z umową.

Przykład Rumunii

Spółki sieciowe zobowiązane są warunkami koncesji do utrzymywania portalu obsługi klienta, obejmującego programy informacyjne i edukacyjne dla odbiorców.

¹⁾ Niektórzy respondenci podali bardzo ograniczone opisy warunków dotyczących sieci, zaś kilku stwierdziło, iż z uwagi na strukturę rynku kwestie te ich nie dotyczą (lub odnoszą się do sektora energii elektrycznej lub gazu, niekoniecznie do obydwu).

²⁾ Luksemburg i Słowacja nie mają przepisów na ten temat.

³⁾ Wielu respondentów wcale nie wymieniło umowy przyłączeniowej, nawet jeśli w większości krajów taka umowa z pewnością istnieje.

⁴⁾ Szereg krajów nie podało konkretnych informacji na temat podstaw prawnych w zakresie warunków przyłączenia do sieci. Ponadto, niektóre kraje-respondenci udzieliły bardzo krótkich wyjaśnień, często wymieniając tylko jeden element określony w ich ustawach i przepisach.

- ⁵⁾ W tym pytaniu użyto słowa „konsument”, mimo że wielu respondentów w odpowiedziach używało słowa „odbiorca” (niektórzy z nich nawet wymieniając zarówno gospodarstwa domowe, jak i pozostałych odbiorców).
- ⁶⁾ W większości odpowiedzi respondentów warunki niestandardowe zostały zignorowane. Odnośnie warunków standardowych jedynie kilka krajów przedstawiło szczegółowy opis treści umowy, inne odpowiedzi były krótkie i ogólnikowe.
- ⁷⁾ W większości krajów istnieje kilka sposobów dokonywania płatności, lecz wiele z nich nie wymieniało ich w tej ankiecie. Na ogół możliwe jest przynajmniej dokonywanie wpłat przez Internet lub przekazem pocztowym. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w raportach ERCEC na temat Zmiany Dostawcy i Przejrzystości.
- ⁸⁾ W Rumunii (energia elektryczna) system wyliczania opłat za przyłączenie jest bardzo złożony i zróżnicowany zależnie od rodzaju odbiorcy.
- ⁹⁾ Jednak nowy odbiorca gazu pokrywa wszelkie niezbędne koszty przyłączenia.
- ¹⁰⁾ Na pytania umieszczone w tym rozdziale odpowiedziało tylko kilka krajów. Możliwe, że odpowiedzi byłyby bardzo podobne do tych udzielonych na pytanie o umowy przyłączeniowe, dlatego kraje nie powtarzały swych odpowiedzi (kilka z nich umieściło takie stwierdzenie). Możliwe również, że nie istnieją oddzielne umowy na te usługi, co stwierdziła Rumunia (gaz).
- ¹¹⁾ Komunikacja i sprzedaż stanowiły temat bardzo mało komentowany. Dania zamieściła odwołanie do kwestionariusza na temat „Przejrzystości”, zaś Estonia nie posiada konkretnych standardów ani przepisów.

Data publikacji: 05.01.2007

[Poprzedni](#)
[Następny](#)